

Fanø Kommune

Affaldsplan 2023-2028

Indholdsfortegnelse

Forord

Rammer for affaldsplanen i Fanø Kommune	1
Affaldsordninger i Fanø Kommune	4
Målopfyldelse af den forrige affaldsplan	6
Fanø Kommunes vision og overordnet målsætning	8
Temaerne i affaldsplanen	10
1. Klima bevidste borgere fra barnsben	11
2. Kommunen som virksomhed skal gå foran	12
3. Erhvervslivet skal sikres en vej til bedre affaldssortering	13
4. Nye og bedre veje for affaldet	17
5. Motivere kommunens borgere til at affaldssortere og genbruge	22
Bilag 1 – Opgørelser over mængder af affald, som eksporteres fra eller importeres til kommunen	27
Bilag 2 - Oversigt over og beskrivelser af indsamlings- og anvisningsordninger for affald	28
Bilag 3 - Oversigt over og beskrivelser af deponerings- og forbrændingsanlæg	30
Bilag 4 – Oplysninger om sorterings- og behandlingsanlæg	31
Bilag 5 – Oplysninger om kommunalbestyrelsens omkostninger ved håndtering af affald	32
Bilag 6 - Skønnet over de fremtidige affaldsmængder i kommunen	34
Bilag 7 - Vurdering af behovet for nye indsamlingsordninger	36

Forord

På Fanø er vi rigtig gode til at sortere vores affald, dette afspejles også i vores genanvendelsesprocent, som har været støt stigende de seneste år. Det er positivt, at borgerne på Fanø er omstillingsparate og tager rigtig godt i mod nye ordninger inden for affaldsområdet. Derfor hersker der heller ikke nogen tvivl om, at indførelsen af de to nye fraktioner; mad- og drikkekartoner samt tekstilaffald samt flere fraktioner i fremtiden vil blive taget godt imod af borgerne på Fanø.

Vi ved, at fannikerne er optaget af klimaet og deler vores ambitioner om affaldssortering. Med denne affaldsplan vil Fanø Kommune fortsætte de gode takter inden for affaldssortering, og fremme de ordninger, som vi ved fungerer, og allerede er på øen. Vi vil inddrage børnene i affaldsområdet, da de er fremtiden og skal være med til at løfte ordningerne fremadrettet.

Affaldsplanen 2023-2028 skal bruges som rettesnor for, hvordan Fanø Kommune kan blive endnu bedre til at sortere affaldet og på den måde sikre mere genanvendelse og direkte genbrug. I affaldsplanen er der opstillet nogle initiativer, som skal være med til at nå vores mål om en genanvendelsesprocent på 60 % frem mod 2028.

Lasse Harder Schousboe
Forperson for ENT-udvalget

Rammer for affaldsplanen i Fanø Kommune

Det er de nationale krav og rammer, som fastlægger, hvad der skal være beskrevet i en kommunal affaldsplan, rammerne fastlægger også regeringens ønsker for udvikling af affaldssektoren. Disse rammer er følgende:

- Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032
- Den gældende affaldsbekendtgørelse og affaldsaktørbekendtgørelse
- Vejledning om indsamlingssystemer
- Vejledning om sorteringskriterier
- Kommuneplanen

Derudover sætter EU visse rammer for affaldsplanen, især gennem:

- EU's direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver
- EU's direktiv 2018/850 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 1999/31/EF om deponering af affald
- EU's direktiv 2018/851 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald
- EU's direktiv 2018/852 af 30. maj 2018 om ændring af 94/62/EF om emballage og emballageaffald

I nedenstående afsnit beskrives de overordnede rammer, samt sammenhængen mellem den gældende lovgivning og Fanø Kommunes politikker og strategier.

Handlingsplan for cirkulær økonomi 2020-2032

Den 7. juli 2021 blev regeringens handlingsplan for cirkulær økonomi offentliggjort. Handlingsplanen udgør Danmarks nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald, hvor den danske politik og de konkrete indsatser beskrives ud fra den cirkulære værdikæde fra varen, forbrugeren indkøber, til den forbrugte vare og videre til affaldshåndtering af varen, og derefter hvordan naturressourcerne fra de genanvendte varer føres tilbage i nye produkter og materialer, der således igen kan indgå i værdikæden. Ud over de generelle indsatser inden for de forskellige led i den cirkulære værdikæde sætter handlingsplanen for cirkulær økonomi et særligt fokus på tre områder, hvor der er stort potentiale for at reducere miljø- og klimabelastningen. Disse tre områder er:

- biomasse¹
- byggeri

¹ Oganisk materiale udnyttet som råstof eller energikilde f.eks. planterester og husdyrgødning fra landbruget

- plastik

En mere bæredygtig brug af biomasse, hvor dele af biomassen anvendes som nye råvarer, før restproduktet f.eks. bruges til energiformål, kan begrænse miljøbelastningen og reducere udledningen af drivhusgasser.

Byggeriet stiger typisk i takt med den økonomiske velstand og er en af de væsentligste bidragsydere til miljø- og klimabelastningen. Dette skyldes bl.a. det medfølgende høje forbrug af energi, vand og naturressourcer, der i sidste ende genererer over en tredjedel af affaldsmængden i Danmark.

Plastik er typisk udvundet af fossil olie, og derfor udleder det store mængder CO₂, når det forbrændes. Samtidig ender for meget plastikaffald i naturen, hvor det bl.a. nedbrydes til mikroplast, som kan ende i havet. Ved at designe plastikprodukter bedre, forbrænde mindre plastik og sikre mindre henkastet plastikaffald i naturen kan presset på både klima og miljø lettes væsentligt.

Handlingsplanen for cirkulær økonomi udgør den nationale affaldsforebyggelsesplan og affaldshåndteringsplan og opfylder bestemmelserne i affaldsdirektivets artikel 28 og 29 om udarbejdelse af disse planer.

Affaldshierarkiet

Det er et nationalt mål, at affaldssektoren skal være CO₂ neutral i 2030. For at gøre affaldssektoren CO₂ neutral er det en forudsætning, at affaldsressourcer flyttes op i affaldshierarkiet, således at vi sikrer, at mere affald bliver genbrugt eller slet ikke ender som affald.

Affaldshierarkiet er delt op i fem stadier, hvor det bedste er, helt at undgå ressourcerne bliver til affald.

Ved **affaldsforebyggelse** mindskes forbruget af naturressourcerne. Affaldsforebyggelse er de foranstaltninger, der træffes, inden stoffer, materialer eller produkter bliver til affald.

Forberedelse til genbrug er en affaldsbehandling, der sikrer, at materialerne ikke tages ud af kredsløbet. Det kan være brugte flasker, der rengøres og genbruges, som de er, eller brugte mursten, som rengøres og indgår i et nyt byggeprojekt.

Ved **genanvendelse** forstås f.eks. brugte flasker, der smeltes om, så glasset kan indgå i nye produkter.

Anden nyttiggørelse er blandt andet forbrænding af ikke-genanvendeligt affald, som bruges til f.eks. varme- eller el produktion, eller når nedknust byggeaffald genbruges til opfyldning under veje.

Bortskaffelse er, når affaldet enten brændes uden energiudnyttelse eller deponeres. Ved deponering spildes naturressourcerne helt, idet intet af materialet bliver anvendt til andre formål. Deponering skal derfor kun anvendes, når andre behandlingsformer ikke er mulige, eller f.eks. hvis det er nødvendigt for at undgå spredning af farlige stoffer via genanvendelse af materialerne.

Kommuneplanen

Kommuneplan 2021 er vedtaget af Fanø Byråd den 13. december 2021.

Kommuneplanen er Fanø Byråds overordnede plan for kommunens udvikling de kommende 12 år. Kommuneplanen formidler Byrådets politiske prioriteringer i relation til arealanvendelsen i kommunen og fastlægger de overordnede mål og retningslinjer for Fanøs udvikling såvel i byerne som i det åbne land. Planen beskriver hvordan, boliger, erhverv og servicefunktioner skal placeres i forhold til hinanden og omhandler bl.a. trafikbetjening, grønne områder, det åbne land m.v.

Kommuneplanen sætter rammerne for, at der i planperioden 2021-2024 skal fokuseres på kvalitative mål såvel som kvantitative mål. Da der i de foregående affaldsplaner kun har været fokus på kvantitative målsætninger dvs. affaldsminimering og øget genanvendelse.

Af kommuneplanen 2021-2024 fremgår det, at Fanø Kommune vil etablere ordninger, som kan reducere miljøpåvirkningen fra de miljøbelastende stoffer i affaldet i takt med regulering af lovgivningen på affaldsområdet, eller når der er en klar miljømæssig eller økonomisk effekt af ordningerne. Ligeledes vil kommunen arbejde for, at ressourcerne i affaldet udnyttes bedst muligt.

Fanø Kommune vil i planperioden styrke informationsindsatsen over for kommunens borgere, turister og (erhvervs) virksomheder, således at kendskabet til og brugen af de etablerede indsamlings- og anvisningsordninger optimeres og effektiviseres med henblik på en optimal håndtering af affaldet.

Fanø vil støtte de nationale målsætninger og sigtelinjer for affaldshåndteringen og arbejde for at den samlede affaldsmængde i kommunen kan behandles efter følgende fordeling:

- min. 50 % genanvendelse,
- min. 15 % udnyttelse af biomasse,
- max. 29 % forbrænding,
- max. 6 % deponering.

Miljøvurdering af affaldsplanen

Ifølge Miljøministeriets lov nr. 1398 om miljøvurdering af planer og programmer skal planer, som kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet miljøvurderes. Da denne plan ikke indeholder anlægsprojektering, og da der er tale om anvendelse af mindre områder på lokalt plan, er den ifølge loven fritaget fra pligten om miljøvurdering, da den ikke skønnes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Affaldsordninger i Fanø Kommune

På Fanø er der ca. 3.400 helårsboliger og 3.367 sommerhuse. Fanø Kommunes affaldsordning tilbydes herudover også til virksomheder, institutioner og foreninger på Fanø.

I dag sorterer Fanø Kommunes borgere deres affald i to beholdere ved husstanden, herudover indsamles de genanvendelige fraktioner på supermiljø- og miljøstationer fordelt over hele øen. Miljøstationerne er placeret husstandsnet inde i byerne, hvor borgerne kan komme af med deres genanvendelige affald. Supermiljøstationerne er placeret på hensigtsmæssige placeringer i sommerhusområderne, så sommerhusejere samt -lejere ligeledes kan komme af med deres genanvendelige affald.

Hver husholdning har en miljøkasse, hvor borgerne kan aflevere deres farlige affald samt småt elektronik affald. Herudover er der en tilvalgsordning, hvor det er muligt at få en haveaffaldsspand ved husstanden.

De øvrige affaldstyper som byggeaffald, havemøbler, træ m.m. kan afleveres til kommunens genbrugsplads beliggende i Nordby. Fanø Kommune tilbyder også de erhvervsdrivende at aflevere affald på genbrugspladsen mod betaling.

I alt blev der i 2021 indsamlet ca. 4.600 tons affald i Fanø Kommune fordelt på henteordninger, indsamling på supermiljø- og miljøstationer samt indsamling på genbrugspladsen.

Nedenfor ses den samlede mængde af indsamlet affald i Fanø Kommune i perioden 2018-2021.

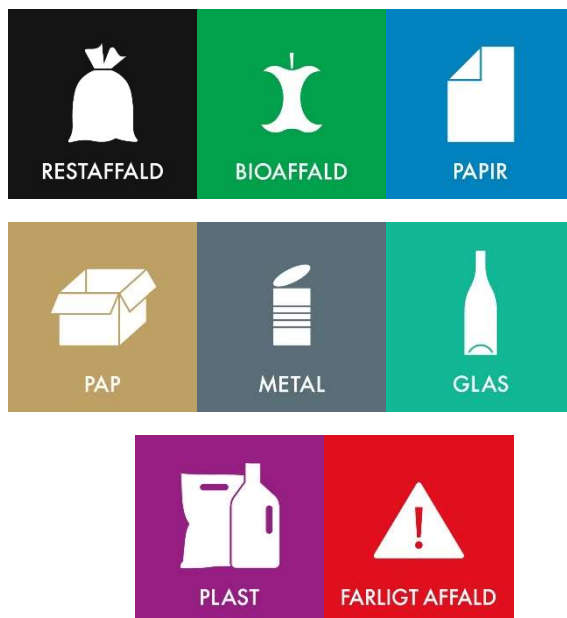
Mængder i tons	2018	2019	2020	2021
Genanvendelse	1.976	2.164	2.529	2.601
Forbrænding	2.144	1.703	1.539	1.748
Deponi	212	178	284	228
Særlig behandling	10	20	17	5
I alt	4.342	4.064	4.370	4.582

Mængden af det indsamlede affald ligger stabilt i perioden og genanvendelsesprocenten er stigende og ligger på 52 % i 2021, hvilket er over det nationale mål, som er 50 % genanvendelse inden udgangen af 2022.

Indsamling af 10 affaldsfraktioner

Af den nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032 samt den nye affaldsbekendtgørelse er der stillet det krav, at samtlige kommuner skal sortere i alt 10 affaldsfraktioner husstandsnaert.

På Fanø bliver der i dag allerede indsamlet 8 ud af de 10 affaldsfraktioner i en kombination af husstands- og husstandsnaer indsamling. Disse fraktioner er følgende:

Fra den 1. januar 2023 indsamles mad- og drikkekartoner på alle supermiljø- og miljøstationer.

For indsamling af tekstil arbejdes der i for nuværende med at afklare, om der er andre muligheder både inden for husstandsindsamling samt for supplerende løsninger i forbindelse med andre tekstilindsamlings. Kravet på nuværende tidspunkt er, at dette, ligesom de andre fraktioner, skal indsamles i faste beholdere. Indsamling af tekstilaffald indføres fra den 1. juli 2023.

I fremtiden forventes det, at der skal sorteres i flere fraktioner, derfor forventer Fanø Kommune på sigt at investere i ombygning af den nuværende genbrugsplads, da den nuværende indretning af genbrugspladsen giver udfordringer i forhold til udvidelse i takt med, at der tilkommer flere fraktioner, som affaldet skal sorteres i.

Målopfyldelse af den forrige affaldsplan

Fanø Kommunes mål fra affaldsplan 2017-2022

Fanø Kommune har i den foregående affaldsplan 2017-2022 haft fem overordnede temaer, som kommunen skulle arbejde videre med i planperioden, inden for affaldsområdet. Temaerne omhandlede:

- Organisk affald fra husholdninger, sommerhuse og kommunale institutioner
- Elektronisk og elektrisk affald
- Bygge- og anlægsaffald
- De genanvendelige fraktioner
- Kommunikation

Organisk affald fra husholdninger, sommerhuse og kommunale institutioner

Fanø Kommune har i planperioden etableret en indsamlingsordning af det organiske affald. I byerne indsamles det organiske affald ved husstandene i en særskilt beholder. I sommerhusområderne er det både muligt at sortere det organiske affald ved husstanden samt at bringe det til en af supermiljøstationerne. I de kommunale institutioner er der ligeledes etableret ordninger for indsamling af det organiske affald.

Elektronisk og elektrisk affald

Siden sidste affaldsplan har Fanø Kommune indført en henteordning for småt elektronisk og elektrisk affald. Dette indsamles hos husstanden i røde miljøkasser. Ved sommerhusene kan brugte batterier afleveres på supermiljøstationerne, andet elektronisk og elektrisk affald kan afleveres på genbrugspladsen.

Bygge- og anlægsaffald

Der er ikke foretaget konkrete tiltag til at opfylde målet om at sikre rent byggeaffald til genanvendelse. Derfor medtages dette som et punkt i denne affaldsplan.

De genanvendelige fraktioner

Fanø Kommune har siden sidste affaldsplan fået forbedret mulighederne for sortering af husholdningsaffald gennem opgradering af de delvist nedgravede affaldsløsninger både i byerne og i sommerhusområderne. I planperioden har Fanø Kommune etableret flere supermiljø- og miljøstationer i byerne og i sommerhusområderne til indsamling af de genanvendelige fraktioner samt rest- og madaffald. Herudover er mulighederne for kil-desortering i de kommunale institutioner/erhverv blevet forbedret markant i plan perioden.

Kommunikation

Fanø Kommune har i planperioden øget selvbetjeningen på affaldsområdet i form af en mere fyldestgørende information på kommunens hjemmeside. Herudover er der blevet udarbejdet flyers, som omhandler sortering på Fanø, til udlejningshusene på flere sprog. Disse er blevet omdelt og kan hentes på Fanø Kommunes hjemmeside.

Fanø Kommunes vision og overordnet målsætning

Vision

Affaldsplanen 2023-2028 er kommunens vision og mål for affaldshåndteringen i den kommende periode.

Fanø Kommunes vision for affaldsområdet i den kommende periode er:

Borgere, turister, erhvervsdrivende og kommunen bidrager mest muligt på affaldsområdet for at sikre et bæredygtigt miljø og klima.

Affaldsområdet er ikke noget Fanø Kommune kan løfte alene, dette skal gøres i samarbejde med borgerne, turisterne, de erhvervsdrivende samt andre aktører i og uden for kommunen, sammen kan vi gøre en forskel.

Fanø Kommune vil gennem god kommunikation og inddragelse udbrede bevidstheden omkring affaldsordningerne. Vi skal være med til at sikre, at kommunikationen inspirerer brugerne til at medvirke til, at vi sammen kan opnå visionen.

Det er mennesket der skaber affald, og derfor skal vi som kommune hjælpe borgerne med at sikre, at affaldet ikke går til spilde, men derimod bliver til ressourcer, der kan bruges igen og igen. Fanø Kommune vil skabe de bedste forudsætninger for optimale affaldsløsninger, således at det bliver så nemt som muligt.

Overordnede mål

Fokuspunkterne for denne affaldsplanperiode for Fanø Kommune er:

1. Mere **kommunikation** til borgere, turister og erhvervsdrivende
2. Mest muligt **direkte genbrug**
3. Fokus på **sortering** i de 10 affaldsfraktioner

Målsætning for 2028

Affaldsplanen skal tage udgangspunkt i de nationale målsætninger og Fanø Kommune har udarbejdet kommunens målsætninger på baggrund af visionen.

Husholdningernes samlede genanvendelse

Genanvendelsesprocenten beregnes ud fra syv fokus fraktioner. De syv fokus fraktioner er organisk affald, papir-, pap-, glas-, plast, træ- og metalaffald. Fraktioner, der ikke indgår, er f.eks. elektronikaffald, tekstiler og haveaffald. I henhold til den nationale ressourcestrategi skal den samlede genanvendelsesprocent af husholdningsaffald op på 50 %. Fanø Kommunes genanvendelsesprocent er stigende i den forgående periode og fremgår af tabellen nedenfor.

	2018	2019	2020	2021
Genanvendelsesprocent	39%	48%	55%	52%

Fanø Kommune har som mål at opnå en genanvendelsesprocent på 60 % ved udgangen af 2028.

Temaerne i affaldsplanen

Fanø Kommunes overordnede mål for denne planperiode er fortsat at arbejde med at udvikle affaldsområdet for at sikre mere genanvendelse og direkte genbrug. Der skal igen i denne affaldsplan fokuseres på kommunikationen, da affaldsområdet er et fælles ansvar, og vi kun kan nå hen mod et mere bæredygtigt affaldsområde i fællesskab.

Herudover vil affaldsplanen fokusere på mere direkte genbrug og sortering i de 10 fraktioner, for at Fanø fortsat kan leve op til nationale og internationale krav. Der vil i affaldsplanen særligt være fokus på fem temaer, som gennemgås i de følgende afsnit.

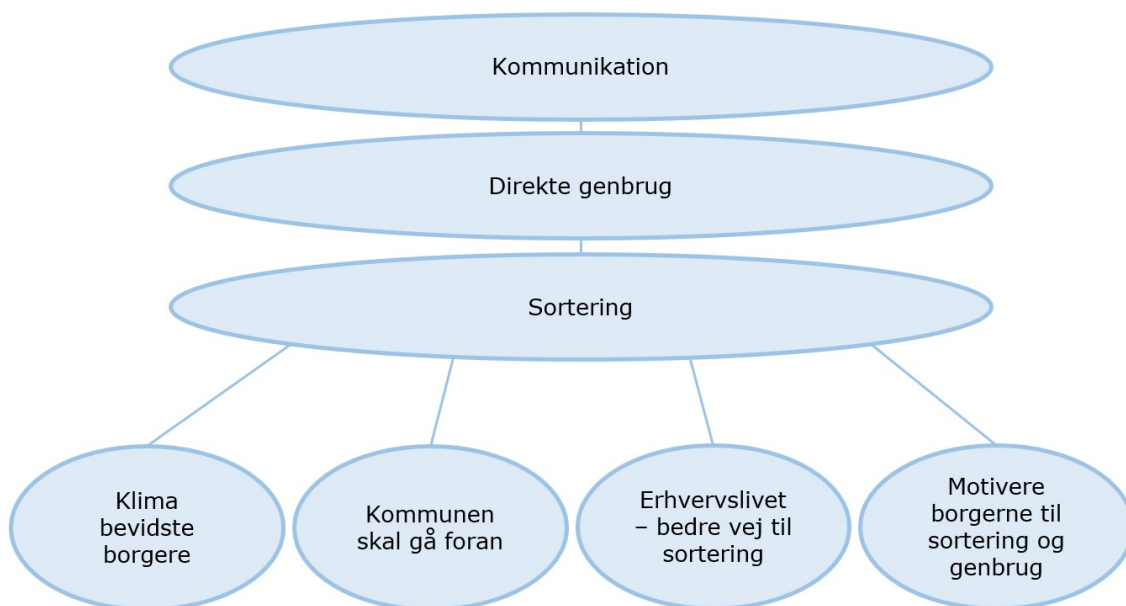
De overordnede temaer i affaldsplanen er:

1. Klimabevidste borgere fra barnsben
2. Kommunen som virksomhed skal gå foran
3. Erhvervslivet skal sikres en vej til bedre affaldssortering
4. Nye og bedre veje for affaldet
5. Motivere kommunens borgere til at affaldssortere og genbruge

Temaerne i affaldsplanen tager udgangspunkt i at sikre, at Fanø Kommune lever op til nationale og internationale målsætninger for øget cirkulær økonomi.

Kommunen har i forbindelse med arbejdet med affaldsplanen inddraget Fællesskabet Fanø, som arbejder aktivt med affaldsområdet set ud fra et borgerperspektiv.

Af nedenstående figur er opbygningen af de følgende afsnit visualiseret.

1. Klima bevidste borgere fra barnsben

Fanø Kommune ønsker at sætte affaldsområdet på skoleskemaet. Det er vigtigt, at børnene på Fanø allerede fra en ung alder bliver oplyst omkring klima og miljø for at danne et grundlag for en mere bæredygtig fremtid.

Læringsindsatser for folkeskoleeleverne

Hvorfor

Folkeskoleeleverne er Fanø Kommunes fremtidige borgere. Det er et vigtigt skridt imod mere sortering og dermed mere genbrug og genanvendelse i Fanø Kommune at lære folkeskoleeleverne om affaldsområdet. I 2019 blev der derfor også indført sortering af madaffald på skolen i Nordby.

Ved at lære børnene vigtigheden af affaldssortering allerede i folkeskolen ligger kommunen grundlaget for sorteringsbevidste borgere. Det er et håb for Fanø Kommune, at indsatsen omkring folkeskoleeleverne på affaldsområdet medfører, at børn og unge får en større ansvarsfølelse for affaldssorteringen. Det er Fanø Kommunes håb, at en langsigtet investering i at gøre de unge bevidste omkring affaldsområdet vil betyde en forskel for de nye generationer, når de bliver voksne og har deres egen husholdning.

Fanø Kommune ønsker at udbrede budskabet om sortering og genanvendelse til folkeskoleeleverne i form af b.l.a. undervisning i sortering, der skal klæde eleverne på til, at kunne vurdere, hvad der skal i de forskellige fraktioner, f.eks. hvornår er det pap eller papir, og skal skruelåget til mælkekartonen skrues af inden sortering. Det vil give eleverne en bedre forståelse for affaldsområdet og betydningen af, hvordan tingene er sammensat.

Hvordan

Fanø Kommune vil i planperioden:

- Undersøge muligheder for at arrangere motiverende aktiviteter f.eks. i form af kampagner eller konkurrencer, hvor der sættes fokus på affaldssortering og direkte genbrug.
- Arrangere og planlægge udflugter til genbrugspladsen i Nordby for at gøre eleverne bevidste om, hvor affaldet ender efter sorteringen på skolen.
- Undersøge muligheden for at invitere eksterne oplægsholdere til at fortælle om affaldets vej efter sorteringen.

Effekt

Sortering af affald skal være en selvfølge og blive til en vane. Håbet er, at eleverne vil tage sorteringen i skolen til sig og tage det med hjem og inspirere forældre og andre til at sortere mere og bedre. På langt sigt er håbet, at det vil øge den generelle sortering i husholdningerne.

2. Kommunen som virksomhed skal gå foran

Grønne indkøb og klimavenlig affaldshåndtering

Hvorfor

Fanø Kommune ønsker som virksomhed at gå foran, når det handler om at være et godt eksempel på, hvordan en virksomhed gennem aktiv handling kan mindske affaldet. Kommunen ønsker gennem bæredygtige initiativer, at have afsmittende effekt på andre virksomheder på Fanø, så hele kommunen gennemsyres af handlinger, der kan fremme arbejdet med at nedbringe brugen af produkter, der ikke kan genanvendes.

Kommunen har udarbejdet en indkøbspolitik, som sætter rammerne for kommunens indkøb af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsprojekter. Ligesom kommunen også har iværksat sorteringsordninger på de kommunale institutioner.

Hvordan

- Kommunen vil i fremtidige indkøb arbejde med grønne alternativer i indkøbsaftaler som alternativ til traditionelle produkter. Ligesom der vil være et større fokus på genanvendelse af restprodukter. Det kan f.eks. være recycling af IT. Derudover arbejder kommunen på at nedbringe antallet af produkter, der indeholder mikroplast.
- Fanø kommune vil ligeledes arbejde på at indkøbe flest mulige miljømærkede produkter og produkter af genanvendelige materialer, samt at nedsætte udledningen af CO₂, alt sammen i overensstemmelse med regeringens strategi. Det betyder, at der ved hvert udbud foretages en konkret vurdering af, hvilke miljøkrav, der skal stilles til det pågældende udbud.
- Fanø Kommune vil i planperioden udarbejde en plan for de affaldssorteringsløsninger på de kommunale institutioner, som er blevet etableret i forgående planperiode.

Effekt

Ved at have fokus på grønne alternativer i indkøbsaftaler samt genanvendelse af produkter går Fanø Kommunes forrest når det kommer til grønomstilling og kan være til at inspirere andre erhvervsdrivende til at gå samme vej. Et større fokus på sortering i de offentlige institutioner virker ligeledes til at bane vejen for en mere grøn kommune.

3. Erhvervslivet skal sikres en vej til bedre affaldssortering

Erhvervslivet på Fanø har en stor rolle, når det kommer til, at mere affald skal gå til genanvendelse frem for forbrænding. Som kommune er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at indsamle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse udover på genbrugspladserne, hvorfor mængden af erhvervsaffald, der ender til genanvendelse, ikke når sit fulde potentiale. En ny bekendtgørelse har åbnet op for, at kommuner på øer uden fast broforbindelse kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Denne affaldsplan sætter fokus på, hvordan Fanø Kommune kan understøtte en mere bæredygtig udvikling for de erhvervsdrivende. Særligt for de mindre erhverv er der et stort potentiale i at hjælpe dem med at reducere deres CO2 udledning i form af sortering af de genanvendelige fraktioner. Potentialet for bygge- og anlægsaffald er ligeledes stort, da mere af dette kan genbruges til mindre projekter ved f.eks. husholdningerne.

Indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

Hvorfor

Med den nuværende ordning har de erhvervsdrivende på Fanø ikke mulighed for at få indsamlet deres genanvendelige affald ved en indsamlingsordning. Det er kun det forbrændingsegnete affald, som bliver hentet på den kommunale indsamlingsordning. De erhvervsdrivende har dog mulighed for at aflevere deres genanvendelige affald på genbrugspladsen mod betaling.

Hvordan

- Fanø Kommune vil i forbindelse med et nyt udbud for indsamling af affald afsøge muligheden for at implementere en indsamlingsordning for erhvervsaffald.
- Det skal undersøges, om der kan indføres en ordning, hvor de erhvervsdrivende kan benytte sig af supermiljø- og miljøstationerne på lige fod med husholdningerne.

Effekt

Ved at indføre en indsamlingsordning for erhvervsaffald øges mængden af erhvervsaffald, der ender til genanvendelse frem for forbrænding. Dette understøtter Fanø Kommunes ønske om, at mest muligt affald produceret i kommunen ender til genanvendelse eller genbrug.

Affaldsindsatser for mindre erhvervsdrivende

Hvorfor

De mindre erhverv producerer store mængder affald, som er egnet til genanvendelse. Frisører, pizzeriaer og slagtere producerer alle den samme slags affald, som husholdningerne afleverer til genanvendelse på miljøstationerne. Der ligger altså et stort potentiale i at udsortere de mindre erhvervsdrivendes genanvendelige affald, så det ender til genanvendelse og ikke ender i forbrændingen. Allerede i dag har de erhvervsdrivende mulighed for at aflevere deres genanvendelige affald på genbrugspladsen i Nordby.

Hvordan

Fanø Kommune vil øge mængden af affald til genanvendelse fra de mindre erhvervsdrivende ved at:

- Udarbejde vejledninger omkring affaldssortering og genanvendelse af f.eks. plast og pap.
- Udarbejde informationsmaterialer om reglerne for sortering og bortskaffelse af affald.

Effekt

Ved at sætte fokus på sortering af affald hos de mindre erhvervsdrivende, sættes der fokus på genanvendelse og genbrug på arbejdspladsen, hvilket understøtter Fanø Kommunes ønske om at øge genanvendelsen i hele kommunen. Der skal altså være samme muligheder for sortering på arbejdspladsen som i husholdningen.

Mere fokus på genbrug og genanvendelse af bygge- og anlægsaffald

Hvorfor

Der produceres rigtig meget bygge- og anlægsaffald på Fanø, som bliver sendt til genanvendelse eller særlig behandling. Meget af det bygge- og anlægsaffald, der bliver afleveret på genbrugspladsen i Nordby, er i rigtig fin stand og kunne have fået nyt liv i andre byggeprojekter.

Bygge- og anlægsaffald har et stort potentiale for at blive genbrugt eller genanvendt. Det forudsættes, at affaldet bliver udsorteret, så det ikke ender til anden nyttiggørelse eller deponi. Det ønskes generelt at anvende materialer så højt oppe i affaldshierarkiet som muligt, hvorfor det er Fanø Kommunes intension, at gøre det muligt at bygge- og anlægsaffald afleveret på genbrugspladsen bliver genbrugt i så stort et omfang som muligt. Materialer, der ikke kan genbruges, ønskes sorteret så grundigt, at dette kan afleveres til genanvendelse.

Hvordan

- Fanø Kommune vil etablere en plads på genbrugspladsen i Nordby, hvor brugte byggematerialer kan stilles og kan afhentes til gavn for andre byggeprojekter. For at gøre plads til dette undersøges det om der kan indføres en ordning for indsamling af asbestaffald.
- Fanø Kommune vil i planperioden udarbejde informationsmateriale og vejledninger, som kan udbrede viden om sortering og håndtering af bygge- og anlægsaffald.
- Sorteringen på genbrugspladsen styrkes ved brug af de nationale piktogrammer til bygge- og anlægsaffald, for at strømligne informationen om affaldssorteringen i Fanø Kommune.

Effekt

Ved øget genbrug og genanvendelse af bygge- og anlægsaffald vil dette mindske CO₂ belastningen og understøtte den cirkulære tankegang inden for byggeri og anlæg.

4. Nye og bedre veje for affaldet

Affaldssortering er et fælles ansvar, og for at skabe den mest optimale affaldssortering på Fanø kræver det en fælles forståelse for de ordninger og muligheder inden for genbrug og sortering, der tilbydes i Fanø Kommune. Der sker meget på affaldsområdet og området forandres hele tiden, hvorfor det kan være forvirrende for borgere og særligt turister, der besøger øen. Fanø Kommune bestræber sig på at have en opdateret kommunikation på affaldsområdet på kommunens hjemmeside, men dette kan ikke stå alene. Der udarbejdes løbende flyers på flere sprog, for at alle har mulighed for at være opdateret på ordningerne.

Der er mange forskellige modtagere på affaldsområdet, og dette kræver forskellig kommunikation. Det vurderes løbende, om den eksisterende kommunikation er tilstrækkelig, eller der skal alternative løsninger til f.eks. brug af sociale medier.

Fanø Kommune ønsker at udbrede vigtigheden af at sortere og betydningen af affaldets renhed, når det skal sendes videre til genanvendelse.

Elektronikaffald

Hvorfor

Danmarks samlede indsamling af elektronikaffald lever ikke op til EU's krav, som skulle være 65 % i 2019. Der blev kun indsamlet 44 % af det producerede elektronikaffald i Danmark i 2019.

Elektronikaffald indeholder mange værdifulde ressourcer, som kan genanvendes f.eks. guld, sølv og kobber, men affaldet indeholder samtidig ofte også miljøskadelige stoffer som f.eks. bly og kviksølv. Frasortering af den fraktion, der kan genanvendes, vil medføre at de værdifulde ressourcer, der findes i elektronikaffaldet, ender tilbage i kredsløbet fremfor at blive forbrændt, og at de miljøskadelige stoffer bliver bortskaffet korrekt.

Alle produkter, der enten har en ledning eller anvender batterier, er klassificeret som elektronikaffald.

Hvordan

- Det skal sikres, at indsamlingsordningerne for elektronikaffald fungerer efter hensigten, og at borgerne kender til dem og sorterer korrekt.
- Der skal i planperioden udarbejdes en kampagne med fokus på, hvordan man kommer af med sit brugte elektronikaffald. Kampagnen skal også indeholde en beskrivelse af, hvad der sker med det sorterede elektronikaffald.
- I planperioden skal der udarbejdes en plan for etablering af en plads til direkte genbrug af det af elektronikaffaldet, som kan genbruges.

Effekt

Elektronik indeholder mange ressourcer, som på et tidspunkt bliver en mangelvare i en verden, hvor der anvendes og produceres mere og mere elektronik. Ved at blive bedre til at udsortere elektronikaffaldet til genbrug og genanvendelse sikres det, at flere af disse ressourcer kommer tilbage i kredsløbet, hvilket vil være med til at reducere CO₂-udledningen.

Tekstil affald

Hvorfor

I Miljøstyrelsens kommende visioner for den nationale handlingsplan for cirkulær økonomi lægges der op til, at tekstiler, der ikke kan genbruges direkte, skal udsorteres og sendes til materialenyttiggørelse. En indsamlingsordning for tekstilaffald skal senest være etableret den 1. juli 2023.

Produktion af tekstiler udleder rigtig meget CO2 og meget af det er egnet til direkte genbrug, men en større mængde tekstilaffald skal sendes videre til genanvendelse.

Hvordan

- Fanø Kommune vil undersøge muligheder og barrierer for indsamling af tekstilaffald fra borgere og sommerhusejere.
- I planperioden skal der indføres en indsamlingsordning af tekstilaffald fra husstandene.
- Der skal i perioden planlægges en kampagne, som sætter fokus på tekstil som affald. Her skal det tydeliggøres, hvad der menes med tekstil som affald, og hvad der stadig skal afleveres til genbrug.

Effekt

Indsatsen vil sikre, at Fanø Kommune når det nationale mål for implementering af en indsamlingsordning af tekstilaffald. Det vil ligeledes bidrage til at genanvendelsesprocenten vil stige, da mængden af tekstilaffald bliver nedjusteret i mængden af det forbrændingsegnede affald.

Direkte genbrug på genbrugspladsen

Hvorfor

Der er i dag ikke en plads til direkte genbrug på genbrugspladsen i Nordby. Fanø Kommune har opfattelsen af, at borgerne på Fanø har ønsker om en plads til direkte genbrug, hvor brugte genstande kan stilles og få et nyt liv hos andre, som står og mangler dem.

Fra nationalt plan stilles der krav om, at kommunerne skal stille genbrugsområder til rådighed til afsætning af ting til direkte genbrug. Sådanne genbrugsområder skal være etableret på de kommunale genbrugspladser senest den 1. januar 2024.

Hvordan

- Der skal udarbejdes en plan for, hvordan et genbrugsområde til direkte genbrug på genbrugspladsen i Nordby kan etableres på den eksisterende plads og udformning, som genbrugspladsen har i dag.
- Det skal undersøges, hvilken ordning der er mest hensigtsmæssig i henhold til direkte genbrug.

Effekt

Ved direkte genbrug forlænges produkternes levetid, hvilket reducerer behovet for produktion af nye produkter, hvilket ligeledes mindsker CO2 udledningen. Ved at motivere til direkte genbrug fremmes genbrugskulturen hos borgerne.

Genanvendelse på miljøstationen

Hvorfor

Det genanvendelige affald i Fanø Kommune bliver indsamlet på supermiljø- og miljøstationer. Der er generelt stor opbakning til den etablerede sorteringsløsning, og stationerne bliver brugt i stort omfang. Dog opleves det, at kvaliteten af sorteringen på stationerne kunne være bedre, da der nogle gange sker fejlsortering af de forskellige fraktioner.

Hvordan

- Der skal i planperioden laves en kampagne omkring, hvilke fraktioner der kan sorteres på supermiljø- og miljøstationerne, og hvilke der ikke kan og derfor skal fragtes til genbrugspladsen.
- Ved hver supermiljø- og miljøstation skal der opsættes henvisning til genbrugspladsen for fraktioner, der ikke kan sorteres på stationerne, men som skal fragtes til genbrugspladsen.
- Der skal ud over henvisning til genbrugspladsen opsættes sorteringsguides på stationerne for at fremme korrekt sortering. Dette kunne f.eks. gøres i form af skiltning ved siden af affaldsbeholderne eller under indkastningslåget.

Effekt

Oplysninger omkring korrekt sortering af de 10 fraktioner og henvisning til genbrugspladsen af de resterende fraktioner medvirker til en grundigere sortering, hvilket sikrer, at fraktionerne ikke bliver forurenede, og disse kan blive genanvendt efter hensigten.

5. Motivere kommunens borgere til at affaldssortere og genbruge

Med den nationale plan for cirkulær økonomi er der kommet retningslinjer for strømlignet affaldssortering i 10 forskellige slags affald: mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt drikke- og fødevarekartoner, restaffald og farligt affald. Dette for at sikre en ensartet sortering om man er der hjemme eller i sommerhus. Herudover stilles der krav om udsortering af plastik i det offentlige rum, da meget af det affald, der bliver indsamlet i det offentlige rum ender til forbrænding.

De frivillige og velgørende organisationer på Fanø bidrager til at sikre genbrug og på den måde med at nedbringe affaldsmængden. Der er et stort ønske fra borgerne på Fanø om at have et sted, hvor genbrugelige ting kan stilles, for at kunne få et nyt liv. Dette ligeledes for at reducere affaldsmængderne.

Affaldssortering i det offentlige rum

Hvorfor

Borgerne på Fanø har rigtig gode muligheder for at sortere deres genanvendelige affald i husstanden og er også rigtig gode til det. Muligheden for sortering af fraktionerne i det offentlige rum er dog meget begrænset. Ved større arrangementer og events er muligheden der heller ikke på samme måde som i husstanden.

Fanø Kommune ønsker, at gøre det der skal til, for at gøre det muligt for borgerne at sortere deres affald uanset, hvor de færdes, om det er på stranden, på havnen eller ved busstoppestederne. Ved større arrangementer skal det ligeledes gøres lettere, at kunne sortere sit affald fremfor, at det ender i restaffald. Mere af det affald, der i dag, ender i de offentlige skraldespande, skal i fremtiden sendes til genanvendelse frem for forbrændingen.

Det fremgår af den nationale handlingsplan for cirkulær økonomi, at der skal indføres en ordning for indsamling af plastikaffald i det offentlige rum. Der skal lægges vægt på at fremme sorteringen, der hvor flest mennesker færdes. Det er et krav fra regeringen, at plastikaffald skal udsorteres i det offentlige rum senest fra den 1. januar 2025.

Hvordan

- Borgere, turister og erhverv inddrages i et forsøg med affaldssortering i det offentlige rum.
- På baggrund af forsøget lægges der en plan for affaldssortering i det offentlige rum.
- Der skal udarbejdes en kampagne omkring vigtigheden af at sortere plastikaffaldet fra – også i det offentlige rum.
- Fanø Kommune vil opfordre og støtte lokale initiativer inden for opførelse af byttecentraler i det offentlige rum.

Effekt

Ved at udbrede sortering af affald, til også at omfatte det offentlige rum, skabes der en ensartethed i forhold til sortering generelt. Når sorteringen foregår på samme måde alle steder, både hjemme ved borgeren, på arbejdspladsen og i det offentlige rum, bliver der skabt et grundlag for, at sortering bliver til en god vane, snarere end noget der skal huskes.

Information på andet sprog

Hvorfor

I sommerhalvåret er befolkningen på Fanø tredoblet i forhold til vinterhalvåret. Dette skyldes det store antal af turister, der hvert år besøger Fanø og særligt sommerhusområderne. Mange af de turister, der besøger sommerhusene på Fanø i løbet af sommeren, er tyske turister. Der er stor forskel på, hvordan der bliver sorteret i de forskellige lande, hvilket kan gøre det svært for turisterne at sætte sig ind i, hvordan der bliver sorteret på Fanø. Fanø Kommune ønsker forsat at tiltrække turister fra forskellige lande til sommerhusene, hvorfor det er vigtigt, at der bliver sat fokus på, hvordan sorteringen foregår i kommunen.

Hvordan

Fanø Kommune vil sikre, at alle, uanset baggrund og sprog, har mulighed for at sætte sig ind i affaldssorteringen i kommunen, da affaldssortering er et fælles ansvar. Dette gøres ved, at:

- Udvikle materialer til brug i sommerhusene på flere sprog.
- Inddrage udlejningsbureauerne og private udlejere i formidlingen af vigtigheden af affaldssorteringen.
- Guide ejere og lejerne af sommerhusene til supermiljøstationerne ved hjælp af evt. skiltning eller kortmateriale.

Effekt

En forøget kommunikation for at forbedre vidensniveauet hos ejere og lejerne vil skabe bedre sortering i sommerhusområderne, hvilket vil øge den samlede mængde af genanvendeligt affald i kommunen, som i sidste ende vil reducere CO₂-udledningen.

Information om sortering for borgere og turister

Hvorfor

Den generelle holdning til sortering i Fanø Kommune er meget positiv, og sortering af nye fraktioner bliver taget positivt imod af både borgere, sommerhusejere og erhvervsdrivende. Dog er der en usikkerhed omkring, hvor affaldet ender, og om hvor rent det skal være, for at kunne blive sorteret korrekt.

Det er et fælles ansvar at sortere affaldet korrekt, således at så meget af affaldet kommer så højt op i affaldshierarkiet som muligt.

Hvordan

- Der skal overordnet set arbejdes med kommunikation til borgere og turister, herunder skal det undersøges om kommunikationen foregår bedst via sociale medier, eller om en app-løsning er mere relevant.
- Der skal i planperioden igangsættes en kampagne, der sætter fokus på sortering, herunder, ”hvor rent skal det være?”.
- Sorteringskriterierne og opdelingen i fraktionerne skal kommunikeres bedre og mere i dybden så borgere, sommerhusejere og erhvervsdrivende ikke er i tvivl om, hvilken fraktion affaldet tilhører.
- Der skal udarbejdes informationsmateriale, som fortæller den gode historie, om hvor affaldet ender, efter det er blevet sorteret og fragtet fra øen.

Effekt

Initiativerne kommer til at fremme mængden af korrekt sorteret affald og vil øge genanvendelsesprocenten i kommunen. Ved en øget genanvendelsesprocent kommer Fanø Kommune tættere på EU's mål om en genanvendelsesprocent på 65 % i 2035.

Bedre og mere information omkring affaldssortering ved hjælp af sociale medier

Hvorfor

Der findes allerede rigtig meget information omkring sortering i fraktioner og lignende inde på Fanø Kommunes hjemmeside. Til trods for det er der stadig mange borgere og erhvervsdrivende, der er i tvivl om, hvordan de skal sortere deres affald. Det er vigtigt, at informationen omkring nye initiativer og nye del-fraktioner bliver kommunikeret ud, der hvor borgerne og de erhvervsdrivende læser nyheder. Der er generelt set for få borgere, der søger information om affald, på kommunens hjemmeside.

Hvordan

- Fanø Kommune vil øge informationsniveauet hos borgerne og de erhvervsdrivende igennem brugen af sociale medier, da det skal være op til den enkelte, hvordan de ønsker at modtage deres nyheder omkring affald.
- Der skal udarbejdes sorteringsguides samt andet relevant informationsmateriale.
- Fanø Kommune vil fortsætte med at oplyse borgerne og de erhvervsdrivende om de nationale sortertingskriterier og piktogrammer for husholdningsaffaldet for at sikre en strømlignet og ensartet kommunikation.

Effekt

Indsatsen vil gøre det nemmere for borgerne og de erhvervsdrivende selv at vælge, hvor de vil søge oplysninger omkring sortering af deres affald. Det vil ligeledes blive nemmere for Fanø Kommune at kommunikere nye tiltag ud på affaldsområdet.

Bilag 1 – Opgørelser over mængder af affald, som eksporteres fra eller importeres til kommunen

Af hensyn til blandt andet kapaciteten på behandlingsanlæg, som Fanø Kommune benytter eller anviser til, skal det fremgå af affaldsplanen, hvis Fanø Kommune eller virksomheder beliggende i Fanø Kommune planlægger import eller eksport af affald.

Fanø Kommune har udbudt håndteringen af alt genanvendeligt affald derfor eksporteres der ikke noget affald direkte fra Fanø Kommune.

Eksport af genanvendeligt erhvervsaffald samt brændbart affald fra erhverv til nyttiggørelse er ikke en opgave Fanø Kommunes skal håndtere.

Bilag 2 - Oversigt over og beskrivelser af indsamlings- og anvisningsordninger for affald

Restaffald

Ved restaffald forstås det affald der naturligt forekommer fra private husholdninger efter at madaffald, genanvendeligt affald, farligt affald og affald til deponering er frasorteret.

Begrebet restaffald er ikke et statisk begreb, men ændrer sig i takt med, at flere fraktioner kan genanvendes.

Restaffald omfatter småt forbrændingseget affald.

Der foretages primært indsamling af restaffald hver 2. uge ved ca. 1.700 husstande og ca. 3.300 sommerhuse.

Restaffald

- Restaffald afhentes hver 2. uge ved alle husstande
- Der kan frit vælges mellem indsamling i 140 liters og 240 liters beholdere
- Naboer kan indbyrdes gå sammen om at dele affaldsbeholdere til rest- og madaffald
- Det kan frit vælges, hvor affaldsbeholderen skal placeres på grunden under forudsætning af, at adgangsforholdene til beholderne er i henhold til vejledningen fra Arbejdstilsynet.

Madaffald

Ved madaffald forstås det affald, der kasseres ved tilberedning af mad, det der bliver til rest efter måltidet, som ikke kan spises senere, samt kød, frugt og grønt i både rå og tilberedt form.

Der foretages primært indsamling af madaffald hver 2. uge ved ca. 1.700 husstande og ca. 3.300 sommerhuse. I sommerperioden indsamles madaffaldet hver uge.

Madaffald

- Madaffald afhentes hver 2. uge ved alle husstande (i sommerperioden hver uge)
- Madaffald indsamles i 140 liters beholdere
- Naboer kan indbyrdes gå sammen om at dele affaldsbeholdere til rest- og madaffald
- Det kan frit vælges, hvor affaldsbeholderen placeres på grunden under forudsætning af, at adgangsforholdene til beholderne er i henhold til vejledningen fra Arbejdstilsynet.

Indsamling af genanvendeligt affald

Der er placeret miljøstationer til husstandsnaer indsamling af de genanvendelige fraktioner inden for bymæssig bebyggelse.

Uden for bymæssig bebyggelse (herunder sommerhusområderne) er der etableret supermiljøstationer til de genanvendelige fraktioner samt til restaffald.

Oplysninger om hvordan det genanvendelige affald skal sorteres og afleveres fremgår af informationsmateriale på Fanø Kommunes hjemmeside.

De genanvendelige fraktioner indsamles i nedgravede affaldsbeholdere. På miljøstationerne, som er placeret i bymæssig bebyggelse, indsamles der for nuværende:

- Pap
- Papir
- Metal
- Plast
- Glas
- Mad- og drikkekartoner fra 1. januar 2023
- Tekstil fra 2023

Herudover indsamles der madaffald ved husstanden.

I sommerhusområderne og uden for bymæssig bebyggelse indsamles de genanvendelige fraktioner samt restaffaldet på supermiljøstationer på hensigtsmæssige placeringer.

Herudover er der en særlig ordning for indsamling af haveaffald i byområderne. Haveaffald indsamles i 240 liters spande 18 gange om året ved den enkelte husstand i byområder. Sommerhusområderne skal selv aflevere haveaffald på genbrugspladsen. I januar indsamles juletræer fra den enkelte husstand dog ikke i sommerhusområderne. Spanden til haveaffald må kun bruges til plantedele, men ikke til skår, plast, sten, jord, dyrekremer eller andet dagrenovation.

Genbrugspladsen

I Fanø Kommune er der en genbrugsplads, som er beliggende i Nordby.

Genbrugspladsen er gratis for private husstande og sommerhusejere, erhverv kan anvende genbrugspladsen mod tilmelding og betaling. Genbrugspladsen er bemannet i åbningstiden, hvor personalet kan hjælpe borgere, sommerhusejere og erhverv med sorteringen.

Der er udvidet åbningstid på genbrugspladsen for erhverv tilmeldt G-Bizz ordningen. Der er adgang alle hverdage fra kl. 07.00, og pladsen er i tidsrummet kl. 07.00-13.00 ubemannet, her kan erhverv lukke sig ind med deres G-Bizz kort.

Bilag 3 - Oversigt over og beskrivelser af deponerings- og forbrændingsanlæg

Affald fra borgere og virksomheder i Fanø Kommune indsamles til genbrugspladsen i Nordby, hvorefter affaldet bliver transporteret til modtage- og behandlingsanlæg på fastlandet. Der er ingen modtage- eller behandlingsanlæg på Fanø. Modtage- og behandlingsanlæggene, som Fanø Kommune anvender, er enten privatejede eller kommunalt ejede anlæg, disse er beliggende uden for Fanø Kommune.

Fanø Kommune har indgået en aftale med et forbrændingsanlæg og et deponeringsanlæg for at sikre bortskaffelse af henholdsvis forbrændingseget affald samt affald, der ikke kan forberedes med henblik på genbrug, genanvendelse eller nyttiggørelse, som derfor skal deponeres.

Esbjerg Affaldshåndtering

Esbjerg Affaldshåndtering ligger på adressen Mådevej 93, 6705 Esbjerg Ø. Der findes på adressen to virksomheder hhv. Esbjerg Affaldshåndtering og Deponi Syd I/S.

Måde Deponi ejes af det fælleskommunale deponeringssamarbejde Deponi Syd I/S, som er etableret af seks kommuner i fællesskab. Læs mere om deponeringssamarbejdet på [Deponi Syds hjemmeside](#).

Måde Deponi modtager årligt samlet ca. 20.000 ton deponeringseget affald, herunder asbestholdigt affald, blandet bygningsaffald, PCB-holdigt affald og affald indeholdende miljøfremmende stoffer som b.la. bly og zink.

Energnist

Energnist' forbrændingsanlæg i Esbjerg ligger på adressen Måde Industrivej 35, 6705 Esbjerg Ø.

Energnist er et fælleskommunalt affaldsselskab, som ejes af 16 kommuner. Selskabets formål er at forbrænde affald fra de 16 ejer kommuner. Energnist håndterer årligt ca. 375.000 ton forbrændingseget affald, som afhentes i kommunerne på dertil indrettede om laste stationer.

Forbrændingsanlægget i Esbjerg har en årligt kapacitet på ca. 220.000 ton. Energien fra affaldsforbrændingen udnyttes til produktion af el og fjernvarme, der sælges til Esbjerg Kommune, Fanø Kommune og Varde Kommune.

Bilag 4 – Oplysninger om sorterings- og behandlingsanlæg

Behandling af kommunalt indsamlet affald fra husholdninger sendes løbende i udbud. Derfor er anlæggene i skemaet nedenfor udtryk for situationen i 2022. Det forventes, at dette ændrer sig i takt med, at behandlingen af de enkelte affaldsfraktioner sendes i udbud.

Virksomhed	Fraktion
Energist Måde Industrivej 35, 6705 Esbjerg Ø	Restaffald Småt brændbart
Esbjerg Affaldshåndtering Mådevej 93, 6705 Esbjerg Ø	Stort brændbart Farligt affald
Gemidan Holsted Drivervej 8, 6670 Holsted	Madaffald
Gen-Tek Måde Kirkevej 28, 6700 Esbjerg Marius Pedersen A/S Måde Industrivej 23, 6705 Esbjerg Ø	Papir Glas Plast Pap Jern og metal Træ Bygge- og anlægsaffald Dæk Bilbatterier
Deponi Syd Mådevej 99, 6705 Esbjerg Ø	Deponiaffald
Ribe Flaskecentral A/S Ørstedvej 35, 6760 Ribe	Glas- og plastflasker
Stena Recycling A/S Damsbovej 20, 5492 Vissenbjerg	Batterier

Fanø Kommunes ordninger for erhvervsaffald er samlet beskrevet i ”Regulativ for erhvervsaffald”. Regulativet omfatter både affald fra erhverv, samt fra bygge- og anlægsbranchen. De beskrevne ordninger i regulativet omfatter ikke kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, som er reguleret i affaldsbekendtgørelsen.

Bilag 5 – Oplysninger om kommunalbestyrelsens omkostninger ved håndtering af affald

Affaldsområdet er et "hvile-i-sig-selv" område, hvilket betyder, at indtægterne skal dække udgifter over en årrække.

Den samlede økonomi for affaldsområdet i Fanø Kommune består af faste omkostninger til drift af affaldsordninger, administrative omkostninger til planlægning, rådgivning, vejledning og anlæg af miljøstationer, samt til at gennemføre forskellige tiltag.

Takststruktur

Fanø Kommune opkræver hvert år affaldstakster hos ejere af private husstande i by- og landzone, i sommerhusområderne og hos erhvervsjendomme for at dække kommunens udgifter på affaldsområdet. Udgifter og indtægter skal hvile i sig selv over en årrække.

Renovationsgebyret er delt op i boligbidrag, genbrugspladsgebyr og et variabelt tømningsbidrag. Boligbidraget dækker blandt andet over indsamlingsordningen af de genanvendelige fraktioner. Det variable tømningsbidrag afhænger af størrelsen på den valgte restaffaldsbeholder og dækker alle tømme- og bortskaffelsesudgifter.

Boligbidraget indeholder udgifter til:

- Administration, herunder information
- Affaldsplanlægning
- Revidering af regulativ for husholdningsaffald
- Indkøb/afskrivning af materiel
- Genbrugsindsamling og drift af genbrugsplads herunder bortskaffelse af affald
- Indsamling og bortskaffelse af farligt affald
- Områdeklassificering af jord

Tømningsbidraget for boliger består af betaling til:

- Tømning af dagrenovationsmateriel
- Forbrænding af dagrenovation

Princip for opkrævning af affaldstakster

Alle ejendomme i Fanø Kommune betaler fast afgift i henhold til ejendommens registrering i Bygnings- og Boligregistret (BBR).

Virksomhederne opkræves årligt et erhvervsaffaldsgebyr. Virksomhederne har mulighed for at benytte genbrugspladsen, hvis de tilmelder sig genbrugspladsordning (GBizz ordningen) med betaling pr. besøg.

Udvikling i affaldstakster for husholdninger 2018 – 2022

Fra 2018 kom der en ny affaldsordning i Fanø Kommune, hvor det gik fra at være vægtbaseret afregning til at være volumenbaseret. Tabellen herunder vises udviklingen i boligbidraget samt tømningsbidraget i seneste 5 år.

Beløb i kr.	2018	2019	2020	2021	2022
Boligbidrag; husstande og sommerhuse	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.333,75	2.372,50
Boligbidrag; kollegier, ungdomsboliger og plejehjem		1.000,00	1.000,00	1.167,00	1.186,25
Tømningsbidrag; 140 l	850,00	850,00	850,00	808,75	822,50
Tømningsbidrag; 240 l	1.000,00	1.000,00	1.000,00	892,50	907,50
Tømningsbidrag; 660 l	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.261,25	2.293,75
Tømningsbidrag; bringeordning	325,00	325,00	325,00	375,00	387,50
Tømningsbidrag; haveaffald	525,00	525,00	525,00	531,25	547,50

I årene 2018 til 2020 har taksterne på affaldsområdet ikke ændret sig. Taksten er igen blevet reguleret fra 2021.

Bilag 6 - Skønnet over de fremtidige affaldsmængder i kommunen

Den fremtidige mængde af affald i Fanø Kommune er vurderet til at være nogenlunde stabil.

Affaldsmængderne i prognosedelen omfatter affald fra husholdninger i Fanø Kommune. Genanvendeligt erhvervsaffald indgår ikke i prognoserne, da det ikke er et lovkrav at den fremtidige mængde genanvendeligt erhvervsaffald skal indgå i de kommunale affaldshåndteringsplaner.

Affaldsprognosen for private husholdninger er baseret på udviklingen i affaldsmængderne i årene 2018-2021 samt ud fra befolkningstallet fra Danmarks Statistik, der viser at befolkningstallet på Fanø er svagt faldende i perioden.

Forudsætninger for prognosetallet

- Mængden af affald til genanvendelse forventes at været let stigende i hele perioden.
- Mængden af affald til forbrænding falder lidt i starten grundet udsortering af mad- og drikkekartoner, som genanvendes. Herefter vil den være nogenlunde stabil.

Årlig stigning i perioden i %	2023-2028
Genanvendelse	9
Forbrænding	2
Deponi	8
Særlig behandling	2

I nedenstående tabel er der lavet en generel fremskrivning af affaldsmængderne på baggrund af udviklingen fra 2018-2021 hentet i den forgående tabel, og dernæst er der justeret i forhold til ressource- og affaldsplanens initiativer.

Mængder i tons	2018	2019	2020	2021	2030*
Genanvendelse	1.976	2.164	2.529	2.601	2.835
Forbrænding	2.144	1.703	1.539	1.748	1.783
Deponi	212	178	284	228	246
Særlig behandling	10	20	17	5	5
I alt	4.342	4.064	4.370	4.582	4.870

**Prognose*

Bilag 7 - Vurdering af behovet for nye indsamlingsordninger

Bekendtgørelse om affald fra december 2021 satte nye nationale krav til, hvordan kommunerne skal håndtere borgernes affald. Følgende affaldstyper skal jf. bekendtgørelsen være omfattet af en henteordning for husholdninger; pap, papir, metal, plast (hård og blød plast), glas, madaffald, mad- og drikkekartoner, farligt affald, restaffald samt tekstiler.

Fanø Kommune har i dag indsamlingsordninger i form af husstands nær indsamling af pap, papir, metal, plast (hård og blød plast) samt glas. Der er husstandsindsamling af mad- og restaffald samt en indsamlingsordning for småt elektronik og batterier i form af en miljøkasse.

Mad- og drikkekartoner til genanvendelse indsamles pr. 1. januar 2023. Indsamling af tekstilaffald til genanvendelse bliver indført senest den 1. juli 2023. Tekstiler til direkte genbrug skal fortsat afleveres i de velgørende organisationers tøjcontainere.

Beskrivelse af forventet fremtidig håndtering af affald, der indsamles/anvises

De 10 affaldstyper, der skal indsamles ved en henteordning for husholdninger, påtænker Fanø Kommune at håndtere således:

Restaffald: Restaffald leveres til Energnist i Esbjerg med henblik på forbrænding til energiudnyttelse og efterfølgende udsortering af metal til genanvendelse fra forbrændingsslaggen.

Madaffald: Madaffald leveres til et biogasanlæg med energiudnyttelse og efterfølgende udbringning af det afgassede restprodukt på landbrugsjord.

Pap: Når pap afleveres til genbrug, bliver det kørt til en sorteringsvirksomhed, som sorterer det i forskellige kategorier.

Papir: Når papir afleveres til genbrug, bliver det kørt til en sorteringsvirksomhed, som sorterer det i forskellige kategorier. Papiret samles og transporteres til forskellige papirfabrikker, som fjerner eventuelle urenheder f.eks. tryk, clips m.m., inden papiret igen opløses til fibre for at blive lavet om til nyt papir.

Plast: Plast oparbejdes til ny plast. Der findes tusindvis af forskellig typer af plast, men på nuværende tidspunkt er der 5-6 plast typer, som er dominerende i husholdningerne.

Når plasten er indsamlet på genbrugspladsen og i de nedgravede affaldsbeholdere på supermiljø- og miljøstationerne, transporteres det til et for sorteringsanlæg, hvor det sorteres og synlige fejl fjernes. Derefter presses plastflasker/dunke i store baller. Når der er samlet tilstrækkelige mængder, afsættes plasten til genanvendelsesindustrien.

Metal: Jern og metal afsættes til genanvendelse i udlandet via en dansk aftager. Det sorterede jern og metal ender således med at blive genanvendt og brugt i produktionen af nyt jern og metal på smelteværker enten i Danmark eller i udlandet.

Glas: Det indsamlede glas sendes til en glas central, hvorefter glasset afsættes videre i værdikæden til et flaskeskylteri, som frasorterer urenheder/fremmedlegemer, og den del af emballageglasset, som er slået i stykker og ikke kan påfyldes igen. Frasorteret emballageglas afsættes til glasindustrien. Flaskerne sorteres i forskellige farver og typer, hvorefter de renses. De rensede flasker afsættes til genpåfyldning hos eksempelvis vinbønder og tapperier i både ind- og udland.

Mad- og drikkekartoner fra 1. januar 2023: Mad- og drikkekartoner indsamles med henblik på genanvendelse. Plasten bliver omsmeltet til nye produkter. Fibrene i mad- og drikkekartonerne bliver genanvendt i nye produkter.

Tekstiler fra 1. juli 2023: Tekstiler leveres efter indsamling til et anlæg med henblik på udsortering til forberedelse for genbrug, materialegenanvendelse eller energiudnyttelse.

Farligt affald: Farligt affald håndteres på Esbjerg Affaldshåndtering efter indsamling i dertil indrettede miljøkasser.

Beskrivelse af anlæg, som planlægges anvendt til håndtering af affald samt mængder

Se afsnit ”Oplysninger om sorterings- og behandlingsanlæg”. Sorteringsanlæg og affaldstager af affaldet kan planlægge for den forventede mængde affald.

Deponerings- og forbrændingskapacitet samt vurdering af behovet

Se afsnit ”Oversigt over og beskrivelser af deponerings- og forbrændingsanlæg”. Det forventes ikke, at skulle udvide kapacitetsbehovet yderligere i planperioden.

Planens økonomiske konsekvenser for budget/gebyr jf. Affaldsbekendtgørelsen

Genbrugsbidraget i 2022 er for en husstand eller et sommerhus 1.898 kr. pr. år (fastsat til 2.726,25 kr. i 2023).

Tømningsbidraget i 2022 for restaffald er på henholdsvis 658 kr./726 kr. for 140 liter/240 liter. I alt er renovationsbidraget på 2.556 kr./2.624 kr. pr. år for en husstand eller et sommerhus.

I forbindelse med den planlagte udvidelse af genbrugspladsen i Fanø Kommune vil der være øgede udgifter til anlæg af denne. Dette vil forventeligt koste ca. 12 mio. kr. Denne udgift er indregnet i taksten for de kommende år.

Vurdering af hvordan planen er i overensstemmelse med affaldshierarkiet jf. §6b i lov om miljøbeskyttelse

Planens foranstaltninger vurderes at være i overensstemmelse med affaldshierarkiet.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen skal der foretages en vurdering af, i hvilket omfang de foranstaltninger, der er i planen, er i overensstemmelse med affaldshierarkiet og bidrager til at forbygge eller mindske de negative følger af affaldshåndteringen.

Affaldshierarkiet:

1. Affaldsforebyggelse
2. Forberedelse til genbrug
3. Genanvendelse
4. Anden nyttiggørelse
5. Bortskaffelse

Eksempel i forhold til affaldshierarkiet:

1. Opfordre til brug af genopfyldelige flasker til eksempelvis vand så der ikke sælges yderligere engangsflasker.
2. Brugte flakser, der bliver rengjort, så de kan genbruges som de er og brugte mursten, som rengøres, og indgår i et nyt byggeprojekt, er begge eksempler på forberedelse eller klargøring til genbrug.
3. Brugte flasker, der smeltes om, så glasset kan indgå i nye produkter, og brugt papir, der indgår i papirmasse for at blive til nyt papir, er begge eksempler på genanvendelse, hvor man bruger materialerne til nye produkter.
4. Anden nyttiggørelse er for eksempel, når affaldet benyttes til opfyldning i veje e.l.
5. Bortskaffelse er, når affaldet forbrændes eller deponeres.

Initiativerne i Affaldsplan 2023-2028 har til formål at flytte affald fra henholdsvis ”Anden nyttiggørelse” og ”Bortskaffelse” til ”Genanvendelse” og ”Forberedelse til genbrug”, initiativerne vurderes at være i overensstemmelse med affaldshierarkiet og bidrager til at forebygge eller mindske de negative følger af affaldshåndteringen.